

Súd: Krajský súd Trenčín  
Spisová značka: 8Co/40/2025  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819202483  
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2025  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská  
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:3819202483.4

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Sopkovej a členiek senátu JUDr. Dariny Legerskej a Mgr. Stanislavy Kollárovej v spore  
žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., A. XX, zastúpený  
A3 advokátska kancelária, s.r.o, so sídlom Trenčín, Partizánska 25, IČO: 36 735 311,  
2/ D. B. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., G. H., A.,  
XX E. I. J., zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o, so sídlom Bánovce nad  
Bebravou, J. Jesenského 69, IČO: 36 789 925, proti žalovanému:  
Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom obrany SR, so sídlom Bratislava - mestská časť Nové  
Mesto, Námestie generála Viesta 2, IČO: 30 845 572, o určenie, že vec patrí do dedičstva, o odvolaní  
žalobcov 1/, 2/, proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 6C/14/2019-169 zo dňa 19. mája 2022,  
takto

### rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že u r č u j e, že nehnuteľnosti, zapísané  
K. A., katastrálny odbor, na LV č. XXX, k. ú. L. M., obec L. M., okres A., a to  
- stavba s. č. XXX L. – A. M. N. A.. F., postavená na pozemku parc. č. M. XXXX/X,  
- pozemok parc. č. M. XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 765 m<sup>2</sup>,  
patria do dedičstva po poručiťovi M. B., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX.  
II. Žalobcom 1/, 2/ proti žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho  
a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

### odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým (v poradí druhým) rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia  
1/, 2/ domáhali určenia, že do dedičstva po M. B.,  
zomr. XX.XX.XXXX patria nehnuteľnosti v k. ú. L. M., zapísané na LV č. XXX ako parc. č. M. XXXX/X  
– zastavané plochy a nádvoria o výmere 765 m<sup>2</sup>, stavba – L.- A. M. N. A. F. O. P. XXX, ktorý bol ku  
dňu smrti ich výlučným vlastníkom a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom  
v rozsahu  
100 %.

1.2 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie zhrnul skutkový stav, zistený vykonaným dokazovaním:  
výpisom z LV č. XXX bolo preukázané, že žalovaný je vlastníkom nehnuteľností v k. ú. L. M., zapísaných  
ako parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie  
o výmere 765 m<sup>2</sup> a stavby súp. č. XXX - L. - A. M. N. A.. F. postavenej na parc. č. XXXX/X v celosti.  
Z predloženého geometrického plánu č. XXXXXXXX-XXX/XX vypracovaného GeoGIS spol. s r.o., dňa  
28.10.2007, autorizačne overeného 20.11.2007 vyplýva, že z parcel č. XXX o výmere 507 m<sup>2</sup> a č. XXX/  
X o výmere 258 m<sup>2</sup> bola vytvorená nová parc. č. XXXX/X o výmere 765 m<sup>2</sup>. Pozemnoknižnou vložkou  
č. XXX bolo preukázané, že

M. B. bol v pozemnoknižnej vložke č. XXX zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti - „Dom čís. XX „D.“ a parc. č. XXX o výmere 507 m<sup>2</sup> (č. l. 58). Z grafickej identifikácie je zrejmé, že parcelu č. XXX, k. ú. L. M. (pôvodne G.) tvorila časť zo súčasnej parcely č. XXXX/X a časť zo súčasnej parcely č. XXXX/X. Rodným listom navrhovateľa bolo preukázané, že K. B., nar. XX.XX.XXXX bol otcom navrhovateľa a podľa predloženého úmrtného listu zomrel XX.XX.XXXX. V odpise rodného listu K. Q. A. N. B., nar. XX.XX.XXXX v l. je ako jeho otec uvedený M. K. D. D. B. z N. - R. F. S., c.k. major vo T.. Uznesením č. 13052/1945 vydaným predsedníctvom Slovenskej národnej rady dňa 07.08.1945 bolo preukázané, že pre účely pozemkovej reformy bol všetok pôdohospodársky majetok M. B. a spol. nachádzajúci sa na k. ú. obce G. pod číslom XXX pozemnoknižnej vložky zabavený za účelom skonfiškovania podľa § 1 Nariadenia SNR zo dňa 24.08.1945

č. 104/1945 Sb. Z uznesenia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave z 08.10.1946 vyplýva, že došlo k prideleniu kaštieľa aj s príslušenstvom, ležiaceho v k. ú. obce E. R., politický okres A., ktorého vlastníkom bol

M. B.. Rozhodnutím o odklade výkonu pozemkovej reformy z 05.02.1947 bolo preukázané, že predsedníctvo SNR rozhodlo dňa 07.08.1945 (č. rozhodnutia 13.052/45), že M. B. je zradcom a nepriateľom slovenského národa a Čsl. republiky a že preto jeho pôdohospodársky majetok na území Slovenska sa konfiškujú. V rozhodnutí sa ďalej uvádza, že možno opodstatnene mať za to, že táto konfiškácia bola vyrieknutá na základe nedostatočných údajov, a preto bola miestna roľnícka komisia a okresná roľnícka komisia upravená, aby vyčkali s výkonom pozemkovej reformy na predmetnom majetku a zdržali sa všetkých opatrení smerujúcich k rušeniu vlastníka v držbe, a to do definitívneho rozhodnutia o právoplatnosti konfiškácie Komisiou zriadenou uznesením Národného frontu z 23.01.1947. Z listiny vydanéj Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy - sekcia „B“

z 10.01.1948 (č. l. 61) vyplýva, že otázkou konfiškácie majetku M. B. sa zaoberala revízná komisia zriadená uznesením NF zo dňa 23.01.1947, ktorá konfiškáciu majetku označila za protiprávnu, keďže konfiškácia bola vyrieknutá na osobu, ktorá zomrela pred 1. marcom 1945. Z listiny vydanéj 22.05.1963 Krajskou vojenskou ubytovacou

a stavebnou správou Banská Bystrica (č. l. 54) vyplýva, že pre účely pozemkovej reformy nehnuteľnosti zapísané vo vl. č. XXX parc. č. XXX vo výmere 5a 07m<sup>2</sup> k.ú. G. a iné boli konfiškované podľa Nar. č. 104/45 Zb. a tieto nehnuteľnosti už dlhší čas používa vojenská správa ako oplotený kasárenský objekt v posádke L.. M. /býv. kaštieľ/. Pretože tieto konfiškované nehnuteľnosti neboli nikomu, ani vojenskej správe ako užívateľovi, pridelené, Krajská vojenská ubytovacia a stavebná správa Banská Bystrica žiadala Okresný národný výbor v Prievidzi o vydanie prídellovej listiny na uvedené konfiškáty pre Čsl. soc. štát do správy MNO zast. Krajskou vojenskou ubytovacou a stavebnou správou v Banskej Bystrici. Prídellovou listinou vydanou Okresným národným výborom v Prievidzi dňa 27.05.1963 bol prídél

v k. ú. G. (bývalý vlastník M. B. a spol.) číslo parcely vl. č. XXX, parc. č. XXX/X- cesta o výmere 0,1213 ha a vl. č. XXX, parc. č. XXX - dom č. XX o výmere 0,0507 ha a parc. č. XXX/X - lúka o výmere 0,0303 ha vydaný v prospech Československého štátu v správe MNO Krajská vojenská bytová a stavebná správa v Banskej Bystrici 1/1. Z predloženého stavebného povolenia z 20.11.1964 a kolaudačných rozhodnutí z 23.02.2000 a 16.08.2001 je zrejmé, že došlo ku generálnej oprave stavby v L. M. označenej ako „L.“ a zmene jej užívania na posádkový klub posádkovej správy, časť na posádkovú ubytovňu. Z predložených rozhodnutí Obvodného pozemkového úradu Prievidza z 26.09.2008 a 02.06.2008 vyplýva, že žalobcovi 1/ bolo podľa zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom navrátené vlastníctvom k viacerým tam špecifikovaným pozemkom v k. ú. L. M., resp. priznané právo na náhradu za pozemky (č. l. 49 - 52).

1.3 Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu s poukazom na § 137 písm. c/ CSP konštatoval, že meritórnym posúdením otázky, či nehnuteľnosti patria do dedičstva bude definitívne vyriešené to, že žalobcovia si budú môcť uplatniť prípadne nároky voči žalovanému a odstráni sa spornosť, že kto je vlastníkom nehnuteľnosti. Z tohto dôvodu je daný naliehavý právny záujem na predmetnej určovacej žalobe. Zdôraznil, že predmetom žaloby je určenie, že určité nehnuteľnosti uvedené v podanej žalobe patria do dedičstva po M. B.. Ide o tzv. určovaciu žalobu z pohľadu § 137 písm. c) CSP, pričom predpokladom úspešnosti každej určovacej žaloby je vecná legitímácia a existencia tzv. naliehavého právneho záujmu. Žalobcovia svoju vecnú legitímáciu odvodzujú od toho, že sú právnymi nástupcami po nebohom M. B., s tým, že sú zákonnými dedičmi po M. B.. Uvedené žalobcovia preukazovali rodným listom

M. B., rodným listom K. B. a rodným listom žalobcu. Na listoch vlastníctva nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania, je ako vlastník zapísaná Slovenská republika v zast. Ministerstvo obrany, Kutuzovova 8, Bratislava. Žalobcovia sú dedičmi po svojom otcovi K., ktorý bol vyhlásený za mŕtveho.

K. B. bol synom M. B.. M. B. mal aj dcéru C., čo vyplýva aj z dôkazu založeného na č. I. 55, ktorá mala nemeckú národnosť. C. B. nie je uvedená v okruhu subjektov aktívne legitimovaných na podanie žaloby, i keď je dcérou M. a teda tiež dedičkou po ňom. Žalobca 1/ tvrdí, že C. B. bola bezdetná a nevie identifikovať, či žije alebo kde sa nachádza. Žalobcovia tým, že neoznačili C. B. alebo jej potomkov za aktívne legitimovanú žalobkyňu, nespĺnili tým podmienku uvedenia všetkých subjektov na strane žalobcov (nerozlučné spoločenstvo vyžadované zákonom), teda podmienku nerozlučného spoločenstva na strane žalobcov vyplývajúcu z hmotného práva a teda neuviedli všetkých dedičov po M. B.. Povinnosťou súdu bolo brať ohľad na hmotnoprávny charakter uplatneného nároku, z ktorého vyplýva, že ide o nárok žalobcov 1/ a 2/, ktorých možno považovať za nerozlučné spoločenstvo. Vzhľadom na povahu žalovaného nároku je povinnosť na strane žalobcov uviesť všetkých, ktorí majú nárok na dedičstvo po M. B., inými slovami, ktorí budú dotknutí na svojich právach. Žalobcovia nespĺnili podmienku § 78 ods. 1 CSP, a preto žalobu zamietol.

1.4 Odhliadnuc od tejto skutočnosti, súd prvej inštancie s poukazom na výsledky dokazovania vykonaného vo veci a zákon č. 64/1946 Zb.n. SNR konštatoval, že žaloba je nedôvodná aj z iných, vecných dôvodov, ktoré špecifikoval v odsekoch 26. až 36. napadnutého rozsudku. Vychádzal z toho, že konfiškácia v zmysle Nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. n. SNR je verejnoprávnym opatrením, na základe ktorej štát originálnym spôsobom nadobudol vlastníctvo vecí osôb ňou postihnutých, a to bez ohľadu na intabulačný princíp. Ku konfiškácii dochádzalo priamo zo zákona dňom účinnosti nariadenia, t. j. v prípade osoby maďarskej národnosti dňom 1. marca 1945, ktorá skutočnosť vyplýva z § 1 ods. 1 tohto nariadenia.

K zavŕšeniu konfiškačného procesu bolo potrebné v súlade s § 1 ods. 6 nariadenia vydať individuálne správne rozhodnutie o tom, že sú splnené podmienky konfiškácie, a to rozhodnutie o právnej kvalifikácii konkrétnej právnickej alebo fyzickej osoby z hľadiska jej vzťahu

k slovenskému a českému národu. Konfiškácia nastala ex lege a tiež ex tunc, preto rozhodnutie správneho orgánu o tom, že podmienky konfiškácie boli v každom prípade splnené, nebolo potrebné. Právnym titulom prechodu vlastníckeho práva konfiškáciou nebol právny akt, ale dekrét samotný (nález Ústavného súdu SR z 29.03.2017 I. ÚS 379/2016). Ak je určovacou žalobou napádaná konfiškácia (jej proces, účinky, zákonnosť) podľa Benešových dekrétov alebo Nariadenia Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 4/1945 o konfiškovaní

a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa zo dňa 27.02.1945, resp. Nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Sb. o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov Slovenského národa zo dňa 23.08.1945, prípadne akty revízie prvej pozemkovej reformy, je potrebné zdôrazniť, že bremeno dôkazné tu zaťažovalo vlastníka konfiškovaného majetku, ktorý sa proti konfiškácii bránil v tom zmysle, že bolo na ňom, aby preukázal, že u neho nie sú zákonné podmienky pre konfiškáciu majetku dané, a to v okamihu konfiškácie. Prostredníctvom požiadavky určenia vlastníckeho práva sa však on alebo jeho potomkovia tento zákonného bremena zbavujú a prenášajú ho na druhú stranu, ktorá sa tak stáva znevýhodnenou stranou sporu. Pokiaľ by bol v zásade mimo vymedzený rámec časový i vecný, pripustený prieskum verejnoprávneho postupu, ktorý bol titulom pre prechod vlastníckeho práva, znamenalo by to priznať všeobecným súdom oprávnenia, ktoré v dobe vydania uvedených aktov nemali, čo znamená, že súdom neprislúchalo zaoberať sa otázkou konfiškácie, a to ani predbežne. Riešenie tejto otázky do súdnej právomoci nepatrilo, lebo to bolo v tom čase zverené výlučne do kompetencie príslušných administratívnych orgánov. Súd prvej inštancie poukázal na judikát R I 170/46

z 13.12.1946, v zmysle ktorého podľa dekrétu zo dňa 15.03.1945, č. 108 Sb. o konfiškácii nepriateľského majetku prepadá majetok fyzických osôb národnosti nemeckej bez náhrady Československej republiky (§ 1, ods. 2 cit. dekrétu) s výnimkou osôb, ktoré preukázali, že zostali verní Československej republiky, nikdy sa neprevinili proti národom českému

a slovenskému a buď sa aktívne zúčastnili boja za ich oslobodenie alebo trpeli pod nacistickým a fašistickým terorom. V citovanom judikáte z roku 1946 sa výslovne uvádza, že konfiškácia nastáva priamo zo zákona. Ďalej sa uvádza, že z toho vyplýva, že pokiaľ tu nie je rozhodnutie príslušného správneho úradu, že podmienky konfiškácie podľa citovaného predpisu nie sú výnimočne dané, napriek tomu, že poručiteľ bol Nemec, pokiaľ sa časť poručiteľovho majetku z konfiškácie vyníma, nesmie pozostalostný súd v konaní pokračovať.

1.5 Súd prvej inštancie na základe uvedeného konštatoval, že žalobcovia mali v prvom rade preukázať, že išlo o majetok vyňatý z konfiškácie § 1 dekr. č. 108/1945 Sb. Súd by mohol rozhodnúť, že nehnuteľnosti boli vo vylučnom vlastníctve M. B., len v tom prípade, ak vyššie uvedený majetok, pokiaľ nie je v národnej správe, pokiaľ nepodlieha konfiškácii podľa cit. dekrétu 108/1945 Sb., resp. pokiaľ z nej nie je vyňatý. Určovať, či určitý majetok patrí do dedičstva sa môže len majetku, ktorý nie je uvedený v národnej správe alebo nie je konfiškovaný. Už v citovanom judikáte z roku 1946 je uvedené, že o tom, či sú dané podmienky k zavedeniu národnej správy, pokiaľ sú splnené podmienky pre konfiškáciu, neprislúcha rozhodovať súdom, skôr príslušným orgánom uvedeným v § 7 dekrétu pres. rep. č. 5/1945 a v § 1, ods. 4, pokiaľ sa týka v § 2 dekr. pres. rep. č. 108/1945 Sb. Podľa obyčajového práva, platného na Slovensku do 31.12.1950 bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo

k nehnuteľnosti, zapísanej v pozemkovej knihe spravidla len vpisom do pozemkovej knihy.

V konaní bolo preukázané, že poručiteľ M. B. nadobudol dňa 19.11.1941 vlastnícke právo v celosti k parc. č. XXX, XXX (okrem iných) vo vložke č. XXX na základe zápisnice spísanej dňa 19.11.1941 a prehlásenia zo dňa 29.11.1941 na nehnuteľnosti pod A I. i-43 z vložky č. XXX odpísané a vlastnícke právo sa zapísalo na základe skutočnej držby

(č. I. 58). Uznesením Predsedníctva Slovenskej národnej rady pod číslom: 13052/1945 zo dňa 07.08.1945 sa rozhodlo, že sa skonfiškujú podľa ods. d/ §-u 1. nariadenia Slovenskej národnej rady zo dňa 24.08.1945 číslo 104/1945 Sb. s okamžitou platnosťou a bez náhrady pre účely pozemkovej reformy všetok pôdohospodársky majetok M. B. a zbavený majetok sa nachádza na katastrálnom území obce G., pod číslom XXX. Uznesenie obsahuje aj podpis predsedu Slovenskej národnej rady. Je zrejmé, že Predsedníctvo Slovenskej národnej rady nemalo v čase vydania uvedeného uznesenia vedomosť o tom, že M. B. zomrel. V tej dobe, pred viac ako 70 rokmi neexistoval taký informačný systém, aký je v súčasnosti (Register obyvateľov SR a podobne). Z pozemkovej knihy bolo len zistené, že vlastníkom v pozemnoknižnej vložke č. XXX je zapísaný M. B. a uvedená informácia postačovala na to, aby bolo vydané uznesenie o konfiškácii, ktoré má len deklaratórny charakter. Preto podľa názoru súdu uvedené rozhodnutie bolo vydané správne,

a to bez ohľadu na to, či M. B. žije alebo nie, pretože dôležitý bol majetok zapísaný na jeho meno v pozemkovej knihe, z ktorej sa vychádzalo pri konfiškácii majetku. Uznesenie Predsedníctva SNR bolo vydané na to oprávneným orgánom s právomocou na jeho vydanie.

Z uvedeného možno vyvodit', že všetok majetok, ktorý vlastnil M. B., prešiel na štát z titulu dekrétu. Poverenstvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy dňa 10.01.1948 listom upovedomilo Okresný národný výbor o tom, že konfiškačná komisia by mala rozhodnúť podľa nar. č. 104/1945 Sb. Zároveň tam bolo poznamenané, že otázkou konfiškácie sa zaoberala revízná komisia zriadená uznesením NF zo dňa 23.01.1947, ktorá konfiškáciu majetku označila za protiprávnu, keďže konfiškácia bola na osobu, ktorá zomrela pred 01.03.1945. Preto konfiškačná komisia má rozhodnúť, že či dedičia bývalého vlastníka sú osobami, na ktoré sa vzťahuje nariadenie 104/1945 Sb. Takéto upovedomenie nemá charakter rozhodnutia správneho orgánu a nestačí na to, aby uznesenie Predsedníctva SNR o konfiškácii majetku M. B. zo dňa 7.8.1945 bolo zrušené a stratilo právne účinky. Keďže žalobcovia nepredložili rozhodnutie, ktorým by bola príslušným správnym úradom vyhlásená konfiškácia majetku M. B. za neplatnú, neunesli v konaní bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu a súd musel v konaní vychádzať z právoplatného uznesenia Predsedníctva SNR zo dňa 7.8.1945 o zhabaní majetku M. B.. V uvedenom uznesení je výslovne uvedené, že sa zhabuje majetok M. B. a spol. Súd len môže sa domnievať, že pod pojmom spol. myslelo Predsedníctvo SNR aj dedičov po M. B. alebo aj iné osoby. V spise chýbajú dokumenty o tom, či skutočne následne konfiškačná komisia nerozhodla o tom, že aj na dedičov M. B. sa vzťahuje nariadenie 104/1945 Sb. Ďalšou otázkou, ktorá v tomto konaní vyvstáva je, prečo nedošlo k dedeniu po poručiteľovi

M. B., keď zomrel dňa XX.XX.XXXX a aj v čase rozhodovania konfiškačnej komisie dňa 1945 boli nehnuteľnosti naďalej vedené na M. B.. V čase smrti poručiteľa M. B. v roku 1944 platilo na Slovensku uhorské obyčajové právo. Podľa § 9 Dočasných pravidiel Judexkuriálnej konferencie, ak niet závetu, prichádzajú do úvahy títo dedičia: dedia zákonné deti poručiteľa, ak by niektoré z detí nežilo a zanechal potomkov, títo potom dedia podiel, ktorý by na takého dediča pripadol. Okamih poručiteľovej smrti je rozhodujúci nielen pre zistenie okruhu dedičov, ale aj momentu nadobudnutia dedičstva. Je zrejmé, že zákonné dedičské konanie po poručiteľovi M. neprebehlo. Preto aj následne po smrti M. B. boli nehnuteľnosti ním vlastnené, naďalej vedené pod jeho menom a preto aj konfiškačná komisia rozhodla o konfiškácii uvedených nehnuteľností, hoci nežil. Súd uvádza, že neprislúcha súdom rozhodovať o tom, či sa konfiškácia týka aj dedičov po M. B., ale príslušným správnym orgánom.

K tomuto poukázal na judikát R II 41/47 z 28. mája 1947. S poukazom na citovaný judikát, súd zastáva názor, že dedičské právo ako majetkové podlieha konfiškácii podľa § 1 dekrétu

č. 108/1945 Sb. akonáhle vzniklo a v prospech Československého štátu sú konfiškované oprávnenia z dedičského práva. V spise nie sú uvedené skutočnosti, či žalobcovia podali dedičskú prihlášku, či namiesto žalobcov nepodal dedičskú prihlášku Fond národnej obnovy a ani len rozhodnutie okresného národného výboru o tom, či sú u dedičov splnené podmienky, s ktorými je zo zákona spojená konfiškácia ich dedičského práva, či nie a podobne. S poukazom na plynutie času, a uplynutie takmer 70 rokov, nie je možné v súčasnosti riadne zistiť skutkový stav, na základe ktorého by súd vydal spravodlivé rozhodnutie. Predložené dôkazy zo strany žalobcov sú neúplné, v spise chýbajú viaceré skutočnosti, ktoré súd nemôže dotvárať vlastnou domnienkou. Na margo vecí súd uvádza, že žalobcovia ako dedičia mali už v tom čase rozhodnom (pred viac ako 70 rokmi) si uplatniť svoje dedičské právo. V súčasnosti, po uplynutí času na to vhodné, nie je možné spätne sa vracieť a zisťovať z akého dôvodu, si dedičia neuplatnili svoje dedičské právo pred 70 rokmi, keď podľa ich tvrdení bola konfiškácia protiprávna (pridel majetku po M. B. štátu až v roku 1968). Pre rozhodnutie Predsedníctva SNR zo dňa 07.08.1945 platí prezumpcia správnosti aj keď bolo vydané voči osobe, ktorá bola v čase vydania nebohá, to nemá za následok ničotnosť nulitu konfiškačného rozhodnutia. V posudzovanom občiansko-právnom konaní nie je možné vykonať prieskum vecnej správnosti tohto rozhodnutia (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.04.2008 sp. zn. 2Cdo 24/2007). Ďalej mal súd za preukázané, že na skonfiškovanom majetku sa vykonalo pridelové konanie, pričom pridelová listina bola vkladovou listinou v zmysle § 11 zákona č. 90/1947 Zb. Okresný národný výbor vydal dňa 27.05.1963 pridelovú listinu, na základe ktorej sa povolil vklad vlastníctva vo vl. č. XXX, parc. č. XXX/X a vl. P. XXX, A. P. XXX E. XX, A. P. XXX/X. Správnosť pridelovej listiny a jej súlad s vtedy platnými predpismi nie je možné v súčasnosti preskúmať a takýto správny akt treba považovať za právny akt bezchybný, z ktorého musí súd vychádzať. Ani v prípade, ak by rozhodnutie vydané na to oprávneným orgánom vykazovalo vady, nemožno takéto rozhodnutie označiť za nulitný akt. Za nulitný možno považovať len taký akt, ktorý bol vydaný nepríslušným orgánom štátnej správy. Pokiaľ pridelová listina bola vydaná k tomu oprávneným subjektom a obsahuje všetky podstatné náležitosti, má povahu verejnej listiny so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami. Uvedená pridelová listina je verejnou listinou a je spôsobilá vyvolať účinky predpokladané v ustanovení § 1 ods. 2 nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR. Podľa § 205 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomoci sú tzv. verejné listiny, ktoré potvrdzujú pravdivosť, čo je v nich osvedčené alebo potvrdené, ak nie je dokázaný opak. Z uvedeného vyplýva, že ak Krajský národný výbor osvedčil, že predmetné nehnuteľnosti boli právoplatne konfiškované, potom k takejto konfiškácii došlo. Uzavrel, že v dôsledku konfiškácie majetku, ktorý tvorí predmet tohto sporu, právny predchodca M. B. k nim stratil vlastnícke právo, z tohto dôvodu v žalobe vymedzené pozemky nie je možné po ňom určiť do dedičstva. Žalobcovia nepreukázali zachovanie vlastníckeho práva ich predchodcom, nepreukázali nulitu rozhodnutia Predsedníctva SNR zo dňa 07.08.1945 o konfiškácii a pokiaľ žalobcami tvrdená skutočnosť nebola preukázaná bez akýchkoľvek pochybností, neuniesli ani bremeno tvrdenia, ani bremeno dôkazu.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca 1/, v ktorom namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobe vyhovie a uloží žalovanému povinnosť nahradiť mu trovy odvolacieho konania. Uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal jednak z toho, že vo veci nebol uzatvorený okruh núteného procesného spoločenstva na strane žalobcov a jednak z toho, že po smrti poručiteľa nastali významné právne skutočnosti, ktoré bránili vyhovieť žalobnému návrhu. Tieto závery súdu prvej inštancie podľa jeho názoru nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, nepodporuje ich právne záväzný názor odvolacieho súdu, k čomu pristupujú procesné vady konania, ktoré majú za následok nesprávnosť napadnutého rozsudku. Zdôraznil, že C. B., nar. XXXX, utiekla v roku 1944 zo Slovenska do rakúskych krajín tzv. tretej ríše a bola bezdetná. Podľa genealogických prameňov dostupných aj na internete, nie sú pri nej uvádzané žiadne deti ani nik, kto by bol na takej príbuzenskej línii a stupni k poručiteľovi, ako sú žalobcovia. Dokazovať negatívnu okolnosť, že po niekom nie sú narodené deti ani ďalší potomkovia, je síce nemožné, ale na dokreslenie tejto skutočnosti dodal, že zo spomienok svojej matky vie, že menovaná bola od mladosti homosexuálnej orientácie, čo záveru o jej bezdetnosti dáva rozmer vierohodnosti. Opakovane zdôraznil, že C. B. v čase podania žaloby nežila, nezanechala nejakých potomkov, predsa v čase podania žaloby by musela mať 107 rokov, ku dňu vyhlásenia rozsudku by musela mať viac ako 109 rokov. Ak prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku namietal, že je nespravodlivé revidovať vlastnícke pomery spred 70 rokov, javí sa ako nemiestne klásť na ťarchu žalobcom, aby do konania ponímali fyzické osoby, o ktorých sami tvrdia, že neexistujú. Ak žalobcovia

nedisponujú informáciou o fyzickej existencii určitej osoby, respektíve vedia, že po nej neexistovali žiadny potomkovia, tak nemožno od nich požadovať, aby do konania povolávali niekoho, o kom nemajú nejakú istotu, či má alebo nemá právnu subjektivitu. Žalobca si splnil povinnosť, pravdivo opísal, že sestra ich otca C. B. T. N. F. S. už nežije a nemala potomkov. Toto skutkové tvrdenie nebolo žalovaným namietané, opačný dôkaz nebol predložený. Prvoinštančný súd teda vychádza iba z vlastnej neopodstatnenej a nedokázanej hypotetickej domnienky, ktorú vyzdvihuje ako rozhodnú, hoci je iba zástupnou, slúžiacou iba pre účely zamietnutia žaloby pre tento akoby procesný nedostatok. Rozhodnutie súdu nemôže byť založené na okolnosti, ktorú si súd bez dôkazu vykonštruuje, potom jej vzápätí aj sám uverí. Súdby by si tak mohli vždy domýšľať situáciu, vždy môže mať strana sporu súrodenca, súrodencov, tí mohli mať deti, vnukov a podobne, čím by sa nikdy neuzavrelo nútené procesné spoločenstvo. Prvoinštančný súd ani nevysvetlil, prečo by mali byť všetci potenciálni dedičia núteným procesným spoločenstvom na strane žalobcu podľa § 77 CSP. V skoršom rozsudku, zrušenom odvolacím súdom, toto súd prvej inštancie žalobcom nevytýkal. Osvedčenie aktívnej legitimácie predchádza zisťovaniu naliehavého právneho záujmu, ktorého nedostatok bol vtedy jediným dôvodom pre zamietnutie žaloby. Podstatným pochybením súdu je zjavné nepochopenie rámca určovacieho sporu tak, ako bol ohraničený žalobcami. Prvoinštančný súd sa dôsledne neriadil uznesením odvolacieho súdu zo dňa 26.11.2020, v ktorom bolo vypočítaných niekoľko rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktoré priamo procesne upravujú postup pri tomto druhu určovacej žaloby, ktoré súd prvej inštancie nerespektoval. Opätovne zdôraznil rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 32/2011, podľa ktorého v konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Navrhované určenie sa tu vzťahuje k okamihu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. Všetky okolnosti, ktoré prvoinštančný súd nesprávne interpretoval v bodoch 26 a nasl. odôvodnenia, odporovali záveru tejto právnej vety. Poukázal na to, že závery súdu prvej inštancie o tom, že žaloba nie je dôvodná, z ktorých možno vyrozumieť, že účinky povojnového konfiškačného práva pôsobia priamo zo zákona zrejme aj retroaktívne, nie sú správne. Právna platforma povojnových konfiškácií začala platiť až v roku 1945, teda po smrti poručiteľa v roku 1944 a z tohto hmotného práva môžu byť vyvolané jedine právne skutočnosti, ktoré nepôsobili skôr ako ku dňu účinnosti nariadenia č. 104/1945 Sb. Právna skutočnosť, ktorá má nastať zo samotného práva nemôže v čase predchádzať platnosť tohto hmotného práva, čo podporne vyjadruje záver Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy o odklade konfiškácie, podľa ktorého nebolo možné skonfiškovať majetok osobe, ktorá zomrela pred 01.03.1945. Takéto spätné pôsobenie neskorších právnych predpisov je neprípustné. Napriek tomu sa súd prvej inštancie nedôvodne snažil účinky konfiškácie posunúť priamo ku dňu smrti poručiteľa. Smrťou poručiteľa zanikla jeho právna subjektivita, teda aj právna spôsobilosť byť osobou spôsobilou posudzovania podľa § 1 nariadenia č. 104/1945 Sb. Podľa záverov súdu prvej inštancie malo byť na aktivite osoby, ktorej sa konfiškácia mala priamo zo zákona týkať, aby produkoval proti zákonným účinkom § 1 nariadenia svoje protitvrdenia. V tejto konkrétnej situácii pôsobí až bizarno, aby poručiteľ po svojej smrti mohol čokoľvek na svoju obranu produkovať. Zdôraznil, že žiadne ďalšie rozhodnutie po roku 1948, teda potom ako boli predkovia M. a K. nebohí, ktorým by sa vyslovili právne účinky z § 1 nariadenia 104/1945 Sb. voči žalobcovi nebolo vyriešené. Prípís Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy zo dňa 10.01.1948 súd prvej inštancie posúdil ako listinu, ktorá nie je rozhodnutím zrušujúcim konfiškáciu zo dňa 07.08.1945 vydaným v administratívnom procese, ale ani z nej nevyvodil zodpovedajúce skutkové závery. Súd prvej inštancie mal listinu posúdiť ako dôkaz, ktorej obsah osvedčuje chod podstatných minulých udalostí. Táto listina v súvislosti s ďalšími listinami, predloženými žalobcami, preukazuje, že konfiškácia voči poručiteľovi bola nezákonná, medzitým bola už zrušená, respektíve nemožná pod účinkami lehoty k 31.12.1946 z § 1 ods. 7 nariadenia č. 64/1946 Sb. Postupnosť udalostí pôsobí už len voči dedičom poručiteľa, jednoznačne svedčí o tom, že pôvodné konfiškačné uznesenie SNR zo dňa 07.08.1945 bolo buď zrušené, alebo jeho účinky nikdy nenastali. Rozhodnutie o odklade výkonu pozemkovej reformy Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy zo dňa 05.02.1947 konštatuje, že definitívne o platnosti konfiškácie rozhodne komisia zriadená NF. Ak teda mala konfiškácia nastať zo zákona, potom si súd odporuje požiadavkou na predloženie zrušujúceho rozhodnutia voči konfiškácii poručiteľa žalobcami. Posudzované listiny nemali byť objektom súdneho prieskumu, ako skôr podporovali presadzovaný záber žalobcov, že podmienky pre konfiškáciu majetku v roku 1945 voči poručiteľovi neboli dané. Napriek tomu bol odkaz prvoinštančného súdu na to, že nebolo predložené konkrétne rozhodnutie, teda ďalšia posmrtná právna skutočnosť, o zrušení konfiškácie na majetok poručiteľa, rovnako bezvýznamná. Ak nejaký právny stav mal vzniknúť priamo zo zákona, pričom konfiškácie taký účinok mali mať, tak jednak na vznik nového právneho vzťahu neboli splnené zákonné podmienky, a nemohlo byť k tomu vydané žiadne kasačné rozhodnutie, ktoré

prvoinštančný súd od žalobcov postrádal. Súd prvej inštancie mal zaujať civilnoprávne stanovisko k právnej skutočnosti konfiškácie tak, že prioritne toto je po smrti poručiteľa v takom určovacom spore podľa procesne aplikačnej praxe bezvýznamné a sekundárne, aj keby zákon jej účinky vyvolať nemohol, keďže poručiteľ bol nebohy pred 01.03.1945. Prvoinštančný súd posudzoval všetky neskoršie právne skutočnosti, od konfiškácie cez prídelové listiny až po vznik štátneho vlastníctva k spornému majetku nadbytočne, nehospodárne a v rozpore so záväzným právnym názorom nadriadeného súdu. Podstatu pre záver, prečo by nepatrila majetok ku dňu smrti poručiteľovi, neosvedčuje žiadny argument z odôvodnenia napadnutého rozsudku, lebo prvoinštančný súd odôvodnil všetko právnymi skutočnosťami po dátume smrti poručiteľa, ktorý bol pre rozhodnutie kľúčový. Žalovaný sa pritom popieracím prejavom nevymedzil voči žalobnému návrhu v tom najzákladnejšom ťažisku, totiž, že by vyhlásil, že poručiteľ nebol ku dňu svojej smrti vlastníkom tam uvedeného majetku. Toto žalovaný nepoprel, neuviedol žiadne protitvrdenie a sústredil sa len na skutkové tvrdenia, ktoré sa viažu po dátume smrti poručiteľa M.. Súd prvej inštancie, keď prihladol len na argumentáciu žalovaného, týmto nerovným procesným postupom zvýhodnil žalovaného, pretože napriek jeho pasivite sa venoval právnym a skutkovým otázkam, ktoré nenastolila strana sporu.

3. Žalobkyňa 2/ podala proti rozsudku súdu prvej inštancie taktiež včas odvolanie, obsahovo totožné s odvolaním žalobcu 1/, v ktorom namietala odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP a žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobe vyhovie a uloží žalovanému povinnosť nahradiť jej trovy odvolacieho konania, resp. rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Nad rámec dôvodov odvolania žalobcu 1/, ktoré v odvolaní všetky zhodne uviedla, zdôraznila (ods. 17 odvolania), že predmetné nehnuteľnosti boli skonfiškované v roku 1945, no v roku 1947 sa zistilo, že konfiškácia bola v rozpore s vtedy platnou právnou úpravou, lebo sa realizovala voči osobe, ktorá už bola mŕtva. V tej dobe nebola možná platne robiť konfiškáciu s osobou, ktorá už nežila. Preto bolo uznesenie o konfiškácii zrušené s tým, že sa potom malo následne rozhodnúť, či sa podmienky konfiškácie podľa platnej právnej úpravy vzťahujú aj na právnych nástupcov M. B., ale žiadna ďalšia konfiškácia voči právnym nástupcom nebohého sa neuskutočnila. Z tohto dôvodu nebolo možné ani uplatniť reštitučný nárok a do úvahy prichádzalo jediné podanie žaloby v znení navrhovaného petitu. Ďalej záverom nad rámec dôvodov uvádzaných v odvolaní žalobcom 1/, namietala, že vzhľadom k tomu, že predmetné rozhodnutie bolo vydané vo forme upovedomenia, je otázkou, či vôbec došlo k rozhodnutiu

o skonfiškovaní majetku, či nešlo len o deklaratívny akt, ktorý mal v danom čase deklarovať stav vyplývajúci z nariadenia SNR č. 104/1945. Mala za to, že štátne orgány jednoznačne svojimi rozhodnutiami, teda aj prostredníctvom Obvodného pozemkového úradu v Prievidzi, potvrdili nimi tvrdený skutkový a právny stav, nakoľko na základe tých istých listín, ktoré boli žalobcami 1/, 2/ predložené aj v tomto súdnom spore, konštatovali nezákonnosť konfiškácie a navrátili vlastníctvo žalobcovi 1/. Bolo by v rozpore s princípom spravodlivosti, keby všetky nehnuteľnosti, ktoré boli skonfiškované, boli žalobcom vrátené okrem jednej, resp. dvoch. Takáto výnimka nemá žiadny právny základ. Nemožno povedať, že niečo z celého majetku skonfiškované bolo a niečo zase nebolo, nakoľko aj deklaratívne rozhodnutie z roku 1945 hovorí o celom majetku M. B.. Zo skutkového stavu jednoznačne vyplýva, že parcela XXX bola vo vlastníctve M. B., čo potvrdzuje i skutočnosť, že časť tejto parcely bola jeho právnemu nástupcovi aj vrátená. Jedine na základe rozhodnutia súdu, ktorým bude určené, že M. B. bol vlastníkom nehnuteľností v čase smrti, je možné ho zapísať ako vlastníka v katastri nehnuteľností a následne pristúpiť k náhradnému dedičskému konaniu po jeho osobe.

4. Žalovaný sa k odvolaniam žalobcov 1/, 2/ písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 6Co/70/2022-219 zo dňa 15.03.2023 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému proti žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu

100 %. Uviedol, že predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobcovia 1/, 2/ domáhajú určenia, že do dedičstva po M. B. patria v žalobe špecifikované nehnuteľnosti s tým, že M. B. bol ku dňu smrti ich výlučným vlastníkom. Účastníkmi takéhoto konania (buď ako žalobcovia alebo žalovaní) musia byť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia, pričom pre takéto sporové občianske súdne konanie treba všetkých účastníkov konania o dedičstve považovať za nerozlučných spoločníkov (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 65/2003, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. mája 2011, sp. zn. 1Cdo 183/2009 a ďalšie), t.

j. ide o nútené procesné spoločenstvo v zmysle § 78 CSP. Konštatoval, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal správne za zistené, že v čase podania žaloby existovala ďalšia potenciálna dedička po poručiteľovi M. B., jeho dcéra C., ktorá však nevystupovala v konaní ako strana sporu. Vzhľadom na to prisvedčil jeho následnému postupu, keď podľa § 78 ods. 2 CSP žalobu zamietol. Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) totiž vedie vždy k zamietnutiu návrhu meritórnym rozhodnutím (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 53/2001, sp. zn. 1Cdo 99/2012, 2Cdo 283/2013, 3Cdo 201/2007 a ďalšie). V súdnej veci mohli (a mali) žalobcovia 1/, 2/ svoje tvrdenie o tom, že C. B., bola ku dňu podania žaloby mŕtva, osvedčiť pozitívnymi dôkazmi (napr. úmrtný list osoby, rozhodnutie o vyhlásení osoby za mŕtvu a podobne) a tvrdenie o tom, že C. B. po sebe nezanechala potomkov, mohli (a mali) preukázať napr. rozhodnutiami vydanými v dedičskom konaní po menovanej. Ďalšie úvahy súdu prvej inštancie, týkajúce sa vecnej nedôvodnosti žaloby, boli potom nadbytočné. Je totiž logické, že spornosť v týchto otázkach, môže byť v konaní riešená len medzi subjektmi, ktorých sa táto spornosť týka (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 358/2015).

6. Na základe dovolania žalobcov 1/, 2/ Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 8Cdo/1/2024 zo dňa 19.03.2025 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že právny záver o nútenom spoločenstve nemá podklad v obsahu spisu. Žalobcovia 1/, 2/ v dovolacom konaní predložili úmrtný list, vydaný Matričným úradom Kitsee, Spolková Krajina Burgerland, Rakúska republika č. 00192/2023, podľa ktorého zomrela dňa XX.XX.XXXX. Konanie vo veci bolo začaté dňa 10.06.2019. V čase začatia konania teda nútené spoločenstvo dedičov pozostávalo iba zo žalobcov 1/, 2/. Okruh účastníkov núteného spoločenstva zodpovedal okruhu žalobcov. Dovolací súd tak zistil, že napadnutým rozsudkom došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

7. Odvolací súd preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

8. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

10. Žalobcovia 1/, 2/ v odvolaní namietali odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP, teda že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

11. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na všetky pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod iné odvolacie dôvody, avšak vždy len za predpokladu, že tieto pochybenia mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zvyčajne pôjde o prípady nesprávne realizovanej mandukčnej povinnosti súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní ( napr. vykonanie nezákonne získaného dôkazu, vypočutie svedka bez jeho poučenia o práve odoprieť výpoveď a podobne) alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu.

12. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

13. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že odvolanie žalobcov je dôvodné.

15. Čo sa týka prípustnosti podanej žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP, odvolací súd zotrval na právnom názore, vyslovenom už v uznesení sp. zn. 6Co/54/2020 zo dňa 26.11.2020 vydanom vo veci, podľa ktorého žalobcovia majú naliehavý právny záujem na určení, že veci - nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi. Vlastník má totiž právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vlastník sa môže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva predovšetkým návrhom na vydanie veci, návrhom na zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, ako aj návrhom na určenie vlastníckeho práva, ak na požadovanom určení má naliehavý právny záujem, pričom špecifickou žalobou v tomto smere je žaloba o určení, že veci patria do dedičstva po poručiteľovi (vlastníkovi). Dedič má tak naliehavý právny záujem na určení, že určitá vec (hnuteľná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiteľovi proti osobe, ktorá nie je poručiteľovým dedičom. Odvolací súd si je vedomý toho, že rozhodnutie súdu vo veci určenia, že konkrétna vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, z hľadiska jej špecifickej povahy vždy vyvolá potrebu ďalšieho súdneho konania (minimálne dedičského konania), pričom v zmysle vyššie uvedeného ani následne rozhodnutie o dedičstve nemusí potvrdiť, že dedič je

v súčasnosti vlastníkom veci, pretože po smrti poručiteľa môžu nastať také právne skutočnosti, s ktorými právny poriadok spája vznik vlastníckeho práva niekoho iného. Toto však nemôže byť dôvodom pre zamietnutie žaloby vo veci určenia, že konkrétna vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. Odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu SR v náleze sp. zn.

I. ÚS 482/2013 zo dňa 11.12.2013. Z ústavného hľadiska je neakceptovateľný právny názor, v zmysle ktorého nedostatok právneho záujmu na určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi, je daný tým, že po úmrtí poručiteľa došlo k ďalším právnym úkonom, predmetom ktorých bol prevod vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam, a teda určením, či nehnuteľnosti patrili ku dňu smrti do vlastníctva poručiteľa žiadnym spôsobom nemôže byť dotknuté právne postavenie jeho dediča (navrhovateľa), keďže takéto určenie nemôže viesť k zmene zápisu vlastníkov označených nehnuteľností v katastri nehnuteľností, resp. k zápisu poručiteľa či navrhovateľa ako vlastníka nehnuteľností. Naopak, práve meritórne posúdenie existencie vlastníctva právneho predchodcu sťažovateľa k sporným nehnuteľnostiam môže zmeniť právne postavenie sťažovateľa, keďže jedine úspech sťažovateľa v konaní o jeho návrhu mu umožní uplatnenie jeho prípadných nárokov voči subjektom, ktoré boli alebo sú stále vedené v katastri nehnuteľností ako vlastníci spornej nehnuteľnosti. Opačný záver by znamenal denegatio iustitiae v prípadoch, ak po smrti poručiteľa dôjde k právnym úkonom, ktorých predmetom je nakladanie s majetkom, ktorý patril poručiteľovi ku dňu jeho smrti.

16. Vzhľadom na námietku žalovaného prezentovanú v prvoinštančnom konaní, s ktorou sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal, týkajúcu sa prípustnosti žaloby o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi z hľadiska konfliktu s reštitučnými nárokmi žalobcov 1/, 2/, odvolací súd tiež pripomína, že judikatúrou súdov SR je zastávaný názor, že reštitučné zákony sú voči všeobecnej občianskoprávnej úprave predpismi špeciálnymi. V zmysle zásady „lex specialis derogat legi generalis“ (zvláštny zákon má prednosť pred všeobecným zákonom) sa musí špeciálna právna úprava použiť vtedy, ak sú splnené podmienky pre jej použitie. Naopak, ak nie sú splnené podmienky aplikácie zvláštny právnej úpravy, musí sa postupovať podľa všeobecnej úpravy. Reštitučné zákony upravujú vzťahy osôb označených v nich ako osoby oprávnené a povinné, ktoré sa týkajú právnych skutočností vzniknutých v rozhodnom období z presne stanoveného právneho dôvodu; pre úspešné uplatnenie nároku oprávnenej osoby musia byť kumulatívne splnené všetky tri uvedené predpoklady. Ak tieto predpoklady aplikácie reštitučného zákona nie sú súčasne splnené, aplikácia lex specialis sa neuplatní (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo/4/2009).

17. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobcovia sa viacerých svojich nárokov domáhali v reštitučnom konaní, takže ich zámerom celkom zjavne nie je obchádzať zmysel a účel reštitučného zákonodarstva. Po ukončení týchto konaní sa obrátili určovacou žalobou na súd vzhľadom na fakt, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, netvoria poľnohospodársky alebo lesný pôdny fond v zmysle § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Sb. a § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. v spojení s § 1 zákona č. 53/1966 Sb., resp. § 2 ods. 1 zákona č. 307/1992 Zb. Zároveň sám žalovaný v konaní argumentuje, že vlastníctvo sporných nehnuteľností malo prejsť na štát už pred dňom 25.02.1948. Žaloba o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi v súdnej veci tak predstavuje jediný prostriedok

uplatnenia práv žalobcov ako právnych nástupcov poručiteľa voči žalovanému, ktorý je v súčasnosti zapísaný ako vlastník nehnuteľností v katastri nehnuteľností.

18. Súd prvej inštancie žalobu napadnutým rozsudkom zamietol predovšetkým z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie, keď s poukazom na § 78 CSP konštatoval, že žalobcovia nespĺnili podmienku uvedenia všetkých subjektov na strane žalobcov (nerozlučné spoločenstvo vyžadované zákonom), teda podmienku nerozlučného spoločenstva na strane žalobcov vyplývajúcu z hmotného práva, keď neuviedli všetkých dedičov po M. B.. Z vykonaných dôkazov totiž súd prvej inštancie zistil, že M. B. mal aj dcéru C., ktorú žalobcovia neoznačili ako subjekt aktívne legitimovaný na podanie žaloby, i keď je dcérou M. a teda tiež dedičkou po ňom. Žalobcovia s týmto záverom súdu prvej inštancie v odvolaní nesúhlasia a prioritne namietajú, že C. B. je mŕtva, zomrela bezdetná a keďže ide o negatívne skutočnosti, tieto nemajú ako preukázať.

19. Podľa § 78 ods. 1 CSP nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

20. Podľa § 78 ods. 2 CSP súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1.

21. O nútené procesné spoločenstvo v zmysle § 78 CSP pôjde vtedy, keď priamo zo zákona alebo z povahy veci je z hľadiska vecnej legitímácie nevyhnutné, aby v konaní vystupovalo spoločenstvo. Inak povedané, existencia spoločenstva je v tomto prípade vynútená hmotnoprávnou úpravou. Ak dôsledky nerozlučného spoločenstva (§ 77 CSP) vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, bez zreteľa na ich vôľu, ide o nútené spoločenstvo (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/264/2007 zo dňa 25.11.2008).

22. Posudzujúc žalobu z hľadiska jej obsahu (§ 124 ods. 1 CSP), predmetom konania je určenie, že do dedičstva po M. B. patria v žalobe špecifikované nehnuteľnosti. Účastníkmi takéhoto konania (buď ako žalobcovia alebo žalovaní) musia byť všetci do úvahy prichádzajúci dedičia, pričom pre takéto sporové občianske súdne konanie treba všetkých účastníkov konania o dedičstve považovať za nerozlučných spoločníkov (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 65/2003, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. mája 2011, sp. zn. 1Cdo 183/2009, sp. zn. 2Cdo/45/2008 zo dňa 31.09.2009, sp. zn. 3Cdo/222/2010 zo dňa 14.03.2011 a ďalšie). V žalobe, doručenej súdu dňa 10.06.2019, žalobca 1/ uvádza, že je jediným zákonným dedičom po poručiteľovi M. B.. Podaním zo dňa 13.01.2020 žalobca 1/ navrhol, aby súd do konania na strane žalobcu pripustil vstup jeho sestry, D. B. E., J. B.. Uviedol, že M. B. mal dve deti, K. B., ktorý bol vyhlásený za mŕtveho a dcéru C. B., ktorá bola vyhlásená za nezvestnú. K. B. mal dve deti, žalobcu 1/ a D. B. B.. Uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 6C/14/2019-85 zo dňa 10.02.2020 bolo pripustené, aby do konania na návrh žalobcu 1/ vstúpila D. B. E., J. B. ako žalobkyňa 2/. Z listiny, predloženej v konaní žalobcom 1/, založenej na č. I. 55 spisu, označenej 4.400/47, vyplýva, že majetok vlastníka M. B. v 1 zdedil syn K., ktorý je nezvestný a je „pokračovanie vyhlásenie za mŕtveho v prúde“ a v 1 dcéra C. – nemeckej národnosti. Po nezvestnom K. dedičť majú mal. deti D. a A..“

23. I keď je pravdou, že ku dňu vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie (a ani ku dňu vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 6Co/70/2022-219 zo dňa 15.03.2023) žalobcovia 1/, 2/ neprodukovali v konaní žiadne listinné alebo iné dôkazy, preukazujúce ich tvrdenie, že ďalšia potenciálna dedička po poručiteľovi M. B. - jeho dcéra C. B. - pred dňom podania žaloby zomrela (t. j. nemala spôsobilosť byť stranou sporu), odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/1/2024 zo dňa 19.03.2025 v súdnej veci. Berúc do úvahy listinu - úmrtný list C. B., vystavený dňa 30.03.2023, ktorú žalobcovia doložili po rozhodnutí odvolacieho súdu zo dňa 15.03.2023 v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku, a to dňa 31.05.2023 - najvyšší súd konštatoval, že konanie vo veci bolo začaté dňa 10.06.2019 a v čase začatia konania teda nútené spoločenstvo dedičov pozostávalo iba zo žalobcov 1/, 2/. Okruh účastníkov núteného spoločenstva zodpovedal okruhu žalobcov. I keď si je odvolací súd vedomý toho, že žalobcovia 1/, 2/ doposiaľ nepreukázali žiadnym relevantným dôkazom tvrdenie, že C. B. (ktorá zomrela vo veku 84 rokov) nezanechala po sebe žiadnych zákonných či závetných dedičov, keď tento záver nemožno bez ďalšieho vyvodiť len zo skutočnosti, že v žalobcami predloženom úmrtnom liste sú bez vysvetlenia vyškrtuté políčka s označením „Údaje o osobnom stave pozostalých (manželia/ partneri)“, odvolací súd bol v tomto smere podľa § 455 CSP

viazaný vyššie uvedeným právnym záverom Najvyššieho súdu SR o tom, že v súdnej veci okruh účastníkov núteného spoločenstva zodpovedá okruhu žalobcov 1/, 2/.

Z tohto dôvodu odvolaciemu súdu nezostalo nič iné, len konštatovať, že súd prvej inštancie pochybil, keď žalobu zamietol s poukazom na § 78 ods. 2 CSP.

24. Následne sa odvolací súd zaoberal ďalšími (vecnými) dôvodmi, pre ktoré súd prvej inštancie žalobu zamietol.

25. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v dôsledku konfiškácie majetku, ktorý tvorí predmet tohto sporu, na základe nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. a rozhodnutia predsedníctva SNR č. 13052/1945 zo dňa 07.08.1945 o konfiškácii majetku M. B. poručiťel stratil vlastnícke právo a v žalobe vymedzené nehnuteľnosti nie je možné určiť do dedičstva po ňom. Žalobcovia podľa súdu nepreukázali zachovanie vlastníckeho práva ich predchodcu, nepreukázali nulitu resp. to, že by predmet sporu tvoril majetok vyňatý z konfiškácie podľa § 1 dekrétu č. 108/1945 Sb. Nepreukázali rozhodnutie konfiškačnej komisie, ktoré by zrušilo rozhodnutie predsedníctva SNR zo dňa 07.08.1945 o konfiškácii. V súvislosti s judikátom R II/41/47 súd vyslovil názor, že dedičské právo ako majetkové právo podlieha konfiškácii podľa § 1 dekrétu 108/1945 akonáhle vzniklo a v prospech Československého štátu sú konfiškované oprávnenia z dedičského práva. Žalobcovia mali v tom čase uplatniť svoje dedičské právo, aby okresný národný výbor preskúmal, či sú alebo nie sú splnené predpoklady konfiškácie podľa dekrétu aj vo vzťahu k dedičom, pričom v súčasnosti už nie je možné späťne sa vracat' a zisťovat' z akého dôvodu si dedičia dedičské právo neuplatnili. Ďalej mal súd za preukázané, že na skonfiškovanom majetku sa následne vykonalo prídelové konanie, keď Okresný národný výbor vydal dňa 27.05.1963 prídelovú listinu, na základe ktorej sa povolil vklad vlastníctva vo vl. č. XXX, parc. č. XXX/X a vl. č. XXX, p.č. XXX dom XX, p.č. XXX/X. Prídelová listina bola vkladovou listinou v zmysle § 11 zákona č. 90/1947 Zb. Správnosť prídelovej listiny a jej súlad s vtedy platnými predpismi nie je možné v súčasnosti preskúmať a takýto správny akt treba považovat' za právny akt bezchybný, z ktorého musí súd vychádzať.

26. Odvolací súd po preskúmaní veci konštatuje, že sa s uvedeným posúdením veci nestotožňuje.

27. Už v uznesení sp. zn. 6Co/54/2020 zo dňa 26.11.2020 odvolací súd uviedol, že podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 3/2011 v konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťelovi, ide o posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Navrhované určenie sa tu vzťahuje k okamihu smrti poručiťela a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu. V konaní o takých žalobách ide o posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Najvyšší súd dodal, že ak súd vyhovie žalobe požadujúcej uvedené určenie a vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiťela, nepotvrďuje rozhodnutie o dedičstve (osvedčenie o dedičstve), že dedič je v súčasnosti vlastníkom veci. Po smrti poručiťela môžu vo všeobecnosti nastať právne skutočnosti, s ktorými právny poriadok spája vznik vlastníctva niekoho iného (napríklad vydržaním); v konaní, v ktorom sa zisťuje, či určitá vec bola v čase smrti poručiťela v jeho vlastníctve, sú však takéto (neskoršie) skutočnosti právne bezvýznamné.

28. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie výlučne na vyhodnotení skutočností, odvíjajúcich sa od nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. a rozhodnutia predsedníctva SNR č. 13052/1945 zo dňa 07.08.1945, ktoré všetky nastali po smrti poručiťela (31.08.1944), ktorý postup je v zmysle vyššie uvedeného názoru najvyššej súdnej autority (čl. 2 ods. 2 CSP), neprípustný. Kruciálnou otázkou pre rozhodnutie vo veci bolo totiž posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti, t. j. ku dňu XX.XX.XXXX, vlastníkom sporných nehnuteľností, ktoré z tohto dôvodu patria do dedičstva po ňom (a to bez ohľadu na to, či následne, po dni smrti poručiťela nastali alebo nenastali okolnosti, s ktorými je spojený vznik vlastníctva žalovaného alebo inej osoby). Súd prvej inštancie sa však vôbec týmito skutočnosťami, ktoré nastali do dňa smrti poručiťela, t. j. do dňa XX.XX.XXXX, nezaoberal.

29. Z tohto dôvodu odvolací súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktorom zopakoval dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie, a to listinami: výpis z LV č. XXX, k. ú. L. M. (č. I. 26-28), geometrický plán vyhotovený

GeoGIS spol. s r.o. dňa 28.10.2007, úradne overený správou katastra A. pod číslom XXXX/XXXX (č. I. 29-31), identifikácia parciel K. A. katastrálny odbor na základe žiadosti žalobcov zo dňa 02.11.2019 z č. I. 57, výpis z pkn vl. č. XXX, č. I. 58-59, stavebné povolenie č. XX-XX-XXX zo dňa 20.11.1964, zápis o odovzdaní vzorky stavebnej akcie XXX-XXX z č. I. 34-35, kolaudačné rozhodnutie zo dňa 23.02.2006 (č. I. 36), kolaudačné rozhodnutie zo dňa 16.08.2001 (č. I. 37), rozhodnutie obvodného pozemkového úradu A. zo dňa 26.08.2008 z č. I. 49-50, rozhodnutie obvodného pozemkového úradu A. zo dňa 02.06.2008 (č. I. 51-52), žiadosť o vydanie prídelovej listiny zo dňa 24.05.1963 (č. I. 54), uznesenie zbor povereníkov o pridelení zo dňa 08.10.1946 (č. I. 54pv), č. I. 55, uznesenie predsedníctva SNR zo dňa 07.08.1945 (č. I. 59pv), upovedomenie zo dňa 08.01.1946 (č. I. 60), rozhodnutie o odklade výkonu pozemkovej reformy zo dňa 05.02.1949 (č. I. 51), prípis Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy zo dňa 28.11.1948 (č. I. 61pv), rozhodnutie pôdohospodárskeho odboru rady ONV A. z č. I. 62, prídelová listina zo dňa 27.05.1963 (č. I. 62 pv -63), rodný list č. I. 64-65, úmrtný list (č. I. 66), rodný list (č. I. 66pv), osvedčenie o štátnom občianstve zo dňa 01.08.2021 (č. I. 67pv), tlač z aplikácie mapový klient ohľadne parc. č. XXXX/X, správa povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy z č. I. 163, rozhodnutie o doklade výkonu pozemkovej reformy zo dňa 05.02.1947, úmrtný list z č. I. 254. Taktiež vykonal dokazovanie vyjadreniami strán sporu a oboznámením úplného znenia pkn vložky č. XXX, ktorú listinu žalobcovia doložili v odvolacom konaní. Podľa názoru odvolacieho súdu v tomto prípade išlo o prípustnú novotu v zmysle § 366 písm. d/ CSP, nakoľko súd prvej inštancie sa otázkou znenia zápisov na pkn vložke č. XXX a ich účinkov ku dňu smrti poručiťľa pri svojom rozhodovaní nezaoberal a ich obsah v napadnutom rozsudku ani skutkovo či právne nevyhodnotil.

30. Podľa výpisu z LV č. XXX, k. ú. L. M. je žalovaný vlastníkom nehnuteľností v k. ú. L. M., zapísaných ako parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 765 m<sup>2</sup> a stavby súp. č. XXX - L. - A. M. N. A.. F. postavenej na parc. č. XXXX/X v celosti.

31. Z predloženého geometrického plánu č. XXXXXXXX-XXX/XX vypracovaného GeoGIS spol. s r.o., dňa 28.10.2007, autorizačne overeného 20.11.2007 a úradne overeného Správou katastra A., vyplýva, že z parciel KNE č. XXX o výmere 507 m<sup>2</sup> a KNE č. XXX/X o výmere 258 m<sup>2</sup> zapísaných na LV č. XXX bola vytvorená nová parc. KNC č. XXXX/X o výmere 765 m<sup>2</sup>.

32. Podľa grafickej identifikácie parciel vyhotovenej Správou katastra Prievidza pod č. K1-3223/2019 parcelu pkn č. XXX, k. ú. L. M. (pôvodne G.) tvorila časť zo súčasnej parcely KNC č. XXXX/X a časť zo súčasnej parcely KNC č. XXXX/X.

33. Podľa pkn vložky č. XXX, k. ú. G. (č. I. 408-416) do majetkovej podstaty pkn vložky č. XXX, k. ú. G. patrí o. i. pod por. č. 9 „Dom čís.XX „D.““ na parc. č. XXX o výmere 5á 7m<sup>2</sup> (s pozn. B15) a pod por. č. 10 „Záhrada„D.““ na parc. č. XXX o výmere 1ha, 97á, 25 m<sup>2</sup> (s pozn. B2,3). Pod zápisom B1 v časti Vlastníctvo sa pod por. č. 1 (došlo 19.11.1941) uvádza, že podľa zápisnice spísanej 19.11.1941 a prehlásenia zo dňa 29.11.1941 na nehnuteľnosti pod Al. 1-43 z vl. č. 170 odpísané zapisuje vlastnícke právo na základe skutočnej držby M. B. s prenesením vyvlastňovacieho práva pod B2. Pod zápisom B3 v časti Vlastníctvo sa pod por. č. 2 (došlo 01.04.1939) uvádza, že podľa žiadosti OÚ v A. zo dňa 31.03.1937 a súpisu M.N.O v Prahe zo dňa 12.03., poťažmo 15.03.1937 a podľa § 3 zákona zo dňa 29.03.1935 č. 63 Sb. z. sa poznamenáva vyvlastňovacie právo k tam uvedeným nehnuteľnostiam, vrátane parc. č. XXX pre Slovenský štát (vojenskú správu). Pod zápisom B3 v časti Vlastníctvo sa pod por. č. 3 (došlo 05.05.1942) uvádza, že podľa právoplatného výmeru býv. Krajinského úradu v Bratislave zo dňa 01.05.1939, geom. plánu a výkazu plôch zo dňa 20.03.1938 sa o. i. z parc. č. XXX odpisujú 3m<sup>2</sup> k parc. č. XXX, následkom čoho sa opravuje výmera parc. č. XXX záhrady na 1ha 97á, 25m<sup>2</sup>; súčasne sa pod por. č. B4 vymazuje poznámka vyvlastňovacieho pokračovania pod B2. Pod zápisom B5 zo dňa 12.06.1953 v časti Vlastníctvo sa odpisujú parcely, vrátane parc. č. XXX, ktoré sa zapisujú do pkn vl. č. XXXX knihy.

34. Podľa rodného listu žalobcu 1/ bol K. B., nar. XX.X.XXXX, otcom žalobcu 1/ a podľa predloženého úmrtného listu zomrel XX.XX.XXXX. V odpise rodného listu K. Q. A. N. B., nar. XX.XX.XXXX v I. je ako jeho otec uvedený M. K. D. D. B. L. N. - R. F. S., c.k. major vo T..

35. Uznesením č. 13052/1945 vydaným predsedníctvom Slovenskej národnej rady dňa 07.08.1945 pre účely pozemkovej reformy bol všetok pôdohospodársky majetok

M. B. a spol. nachádzajúci sa na k.ú. obce G. pod číslom XXX pozemnoknižnej vložky zabavený za účelom skonfiškovania podľa § 1 Nariadenia SNR zo dňa 24.08.1945 č. 104/1945 Sb.

36. Z uznesenia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave z 08.10.1946 vyplýva, že došlo k prideleniu kaštieľa aj s príslušenstvom, ležiaceho v k. ú. obce E. R., politický okres A., ktorého vlastníkom bol M. B..

37. Rozhodnutím o odklade výkonu pozemkovej reformy z 05.02.1947 predsedníctvo SNR rozhodlo dňa 07.08.1945 (č. rozhodnutia 13.052/45), že M. B. je zradcom a nepriateľom slovenského národa a Čsl. republiky a že preto jeho pôdohospodársky majetok na území Slovenska sa konfiškujú. V rozhodnutí sa ďalej uvádza, že možno opodstatnene mať za to, že táto konfiškácia bola vyrieknutá na základe nedostatočných údajov, a preto bola miestna roľnícka komisia a okresná roľnícka komisia upravená, aby vyčkali s výkonom pozemkovej reformy na predmetnom majetku a zdržali sa všetkých opatrení smerujúcich k rušeniu vlastníka v držbe, a to do definitívneho rozhodnutia o právoplatnosti konfiškácie Komisiou zriadenou uznesením Národného frontu z 23.01.1947.

38. Z listiny vydané Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy - sekcia „B“ z 10.01.1948 (č. l. 61) vyplýva, že otázkou konfiškácie majetku M. B. sa zaoberala revízná komisia zriadená uznesením NF zo dňa 23.01.1947, ktorá konfiškáciu majetku označila za protiprávnu, keďže konfiškácia bola vyrieknutá na osobu, ktorá zomrela pred 1. marcom 1945.

39. Z listiny vydané 22.05.1963 Krajskou vojenskou ubytovacou a stavebnou správou Banská Bystrica (č.l. 54) vyplýva, že pre účely pozemkovej reformy nehnuteľnosti zapísané vo vl. č. XXX parc. č. XXX vo výmere 5a 07 m2 k. ú. G. a iné boli konfiškované podľa Nar. č. 104/45 Zb. a tieto nehnuteľnosti už dlhší čas používa vojenská správa ako oplotený kasárenský objekt v posádke L.. M. /býv. kaštieľ/. Pretože tieto konfiškované nehnuteľnosti neboli nikomu, ani vojenskej správe ako užívateľovi, pridelené, Krajská vojenská ubytovacia a stavebná správa Banská Bystrica žiadala Okresný národný výbor v Prievidzi o vydanie prídelovej listiny na uvedené konfiškáty pre Čsl. soc. štát do správy MNO zast. Krajskou vojenskou ubytovacou a stavebnou správou v Banskej Bystrici.

40. Prídelovou listinou vydanou Okresným národným výborom v Prievidzi dňa 27.05.1963 bol pridel v k. ú. G. (bývalý vlastník M. B. a spol.) číslo parcely vl. č. XXX, parc. č. XXX/X - cesta o výmere 0,1213 ha a vl. č. XXX, parc. č. XXX - dom č. XX o výmere 0,0507 ha a parc. č. XXX/X - lúka o výmere 0,0303 ha vydaný v prospech Československého štátu v správe MNO Krajská vojenská bytová a stavebná správa v Banskej Bystrici 1/1.

41. Z predloženého stavebného povolenia z 20.11.1964 a kolaudačných rozhodnutí z 23.2.2000 a 16.8.2001 je zrejmé, že došlo ku generálnej oprave stavby v L. M. označenej ako „zámoček“ a zmene jej užívania na posádkový klub posádkovej správy, časť na posádkovú ubytovňu.

42. Z predložených rozhodnutí Obvodného pozemkového úradu A. z 02.06.2008 a 26.09.2008 vyplýva, že žalobcovi 1/ bolo podľa zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom navrátené vlastníctvo k viacerým tam špecifikovaným pozemkom v k. ú. L. M., resp. priznané právo na náhradu za pozemky.

43. Žalobcovia 1/, 2/ v konaní pred odvolacím súdom zotrvali na doterajších písomných a ústnych vyjadreniach. Zdôraznili, že žaloba v súdnej veci predstavuje jediný možný zákonný prostriedok na uplatnenie ich práv. Pokiaľ ide o grafickú identifikáciu parciel vyhotovenú Správou katastra A. pod č. K1-3223/2019, je z nej zrejмый tzv. preklep, keď parcelu pkn č. XXX, k. ú. L. M. (pôvodne G.) tvorila časť zo súčasnej parcely KNC č. XXXX/X a časť zo súčasnej parcely KNC č. XXXX/X, čo vyplýva zo samotnej mapy. Vo vzťahu k záznamu pod B2 na pkn vložke č. XXX uviedli, že vzhľadom na zápisy pod č. B3 a B4, vyvlastňovacie konanie poznamenané týmto zápisom nezasiahlo do vlastníckeho práva poručiteľa k sporným nehnuteľnostiam.

44. Žalovaný zotrval na argumentácii vznesenej písomne i ústne v predchádzajúcom konaní.

45. Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

46. Z vykonaného dokazovania (grafická identifikácia parciel správou katastra, geometrický plán, pkn vložka č. XXX, k. ú. G., LV č. XXX k. ú. L. M., mapa katastrálneho operátu) vyplýva, že pozemok parc. č. KNC XXXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 765 m<sup>2</sup> v súčasnosti zapísaný na LV č. XXX, k. ú. L. M., ktorý je predmetom sporu, vznikol z pôvodnej pkn parcely č. XXX (pôvodne o výmere 5á 7m<sup>2</sup>) a z časti 258 m<sup>2</sup> pôvodnej pkn parcely č. XXX o výmere (pôvodne o výmere 1ha 97á 25 m<sup>2</sup>), zapísaných na pkn vl.č. XXX, a to bez ohľadu na to, že v grafickej identifikácii parciel správou katastra sa nachádza zrejma chyba v písaní, tzv. preklep (zámena parc. č. KNC XXXX/X za nesprávne č. KNC XXXX/X). Túto chybu v písaní žalovaný v konaní ani nenamietal. Ďalej bolo zistené, že na pozemku parc. č. KNC XXXX/X sa nachádza stavba súp. č. XXX - L. - A. M. N. A.. F., zapísaná v súčasnosti na LV č. XXX, k. ú. L. M., ktorá bola pôvodne v pkn vl.č. XXX, k. ú. G. označená ako Dom č. XX D., postavený na pkn parc. č. XXX. Procesná obrana žalovaného, spočívajúca v argumentácii, že nehnuteľnosti, ktorých výlučným vlastníkom bol M. B. nie sú totožné s nehnuteľnosťami, ktorých vlastníkom je Slovenská republika a správcom Ministerstvo obrany SR, tak dôvodná nebola. Rovnako nebola dôvodná procesná obrana žalovaného, spočívajúca v tom, že nie je možné rozsudkom súdu určiť vlastnícke právo poručiteľa k nehnuteľnostiam, ktoré ku dňu smrti poručiteľa neboli zapísané ako pozemok parc. č. KNC XXXX/X a stavba s. č. XXX na LV č. XXX. V čase smrti poručiteľa kataster nehnuteľností v podobe, v akej je známy dnes, neexistoval a je teda logické, že sporné nehnuteľnosti neboli zaznamenané ako pozemok parc. č. KNC XXXX/X a stavba s. č. XXX na LV č. XXX, k. ú. L. M.. Podstatné však je, že žalobcovia v konaní uniesli dôkazné bremeno a dostatočným spôsobom preukázali, že žalované nehnuteľnosti zodpovedajú pkn parcelám a stavbe, vo vzťahu ku ktorým dôvodia vlastníckym právom poručiteľa.

47. Podľa pkn vložky č. XXX, k. ú. G. boli celé pozemky: parc. č. pkn XXX, pkn XXX a stavba: „Dom č. XX D.“ na pkn parc. č. XXX ku dňu 31.08.1944 evidované ako vlastníctvo M. B., ktorý bol ako vlastník sporných nehnuteľností zapísaný na základe zápisnice zo dňa 19.11.1941 a prehlásenia zo dňa 29.11.1941.

48. Z úmrtného listu M. B. bolo zistené, že menovaný zomrel XX.XX.XXXX.

49. Po vzniku samostatného československého štátu v roku 1918 došlo na základe zákona č. 11/1918 Sb. o zriadení samostatného štátu československého k tzv. právnemu dualizmu, k prevzatíu rakúskych a uhorských noriem do právneho poriadku novoznिकnutého štátu. Na území Slovenska platili bývalé uhorské zákony, nariadenia, obyčajové právo, kuriálne decízie a bola prevzatá súdna prax. Pozemnoknižné vložky predstavovali obdobu listu vlastníctva a používali sa na evidenciu nehnuteľností od roku 1881 do mája 1964. Podľa obyčajového práva platného na území Slovenska do 31.12.1950 bolo možné nadobúdať vlastnícke právo k nehnuteľnosti, zapísanej do pozemkovej knihy spravidla len vpisom do pozemkovej knihy.

50. Z listinných dôkazov, produkovaných stranami v konaní nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že by vlastnícke právo M. B. pred dňom jeho smrti, t. j. pred XX.XX.XXXX, zaniklo. M. B. bol ku dňu svojej smrti vlastníkom sporných nehnuteľností, evidovaných v tom čase v pkn vložke č. XXX ako parc. č. XXX, XXX a objekt „Dom č. XX D.“, ktorú skutočnosť žalovaný v konaní ani nerozporoval. Žalovaný v konaní záznamy v pozemnoknižnej vložke nerozporoval a nenamietal ani žiadnu z výnimiek z intabulačného princípu, ktorá by mala nastať do dňa smrti poručiteľa, t. j. do XX.XX.XXXX.

51. Argumentácia žalovaného, že konfiškácia nehnuteľností na základe nariadenia SNR č. 104/1945 nebola zrušená, na sporných nehnuteľnostiach v rokoch 1952 až 1953 prebehla realizácia stavebných úprav, v roku 1954 boli odovzdané do užívania ďalšie stavby, v roku 1964 bolo vydané stavebné povolenie na generálnu opravu stavby - zámoček a v roku 2000 bolo vojenským stavebným úradom vydané kolaudačné rozhodnutie, ktorým bola povolená zmena užívania predmetnej stavby zámočku, je potom v tomto konkrétnom súdnom konaní právne irelevantná, a to vzhľadom na vyššie uvedené závery najvyššej súdnej autority vyslovenom v judikáte R 3/2011.

52. Rovnako právne irelevantné sú úvahy súdu prvej inštancie o konfiškačných procesoch, právnych účinkoch a dôsledkoch konfiškácie na základe nariadenia SNR č. 104/1945 Zb. Nariadenie SNR č. 104/1945 Zb. bolo prijaté dňa 23.08.1945 a podľa § 27 nariadenia nadobudlo účinnosť dňom 01.03.1945. Podľa ustálenej súdnej praxe prechod vlastníckeho práva na štát nastúpil ex lege účinnosťou tohto nariadenia (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/65/2021 zo dňa 29.09.2021, sp. zn. 4Cdo/22/2023 zo dňa 20.02.2015 a iné). Zo skutkových okolností zistených vykonaným dokazovaním súdnej veci je však nepochybné, že dátum smrti poručiteľa predchádza dňu prijatia i dňu účinnosti nariadenia, a pre posúdenie, či poručiteľ bol ku dňu smrti vlastníkom sporných nehnuteľností, z ktorého dôvodu tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po ňom, nemá význam. Na veci nič nemení ani špekulácia súdu prvej inštancie o tom, či predsedníctvo SNR dňa 07.08.1945, kedy došlo k vydaniu uznesenia o konfiškovaní majetku poručiteľa, malo alebo nemalo vedomosť o tom, že poručiteľ zomrel. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje na judikát R II 41/47 zo dňa 28.05.1947, podľa ktorého za podmienok uvedených v § 1 dekrétu č. 108/1945 Zb. podlieha dedičské právo konfiškácii so všetkými právnymi dôsledkami akonáhle vzniklo, a to bez ohľadu na to či ho dedič vykonal alebo nie, odvolací súd poukazuje na to, že predmetný judikát vychádza z úplne odlišných skutkových okolností, keď vo veci rozhodovanej pod č. R II 41/47 poručiťka zomrela XX.XX.XXXX, teda až po prijatí a účinnosti dekrétu č. 108/1945 Zb. a v súdnej veci nie je možné ho aplikovať.

53. Odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že rozhodnutie súdu v tomto konaní o tom, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po M. B., nevylučuje, že po jeho smrti, t. j. po dni 31.08.1944, mohli nastať skutočnosti, v dôsledku ktorých došlo k zmene vlastníckych vzťahov k týmto nehnuteľnostiam, ktoré však súd v tomto konkrétnom súdnom konaní nie je oprávnený riešiť.

54. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že žalobcovia 1/, 2/ uniesli dôkazné bremeno a preukázali, že poručiteľ M. B. bol ku dňu smrti vlastníkom sporných nehnuteľností, z ktorého dôvodu tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po ňom. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

55. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

56. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

57. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

58. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

59. Keďže žalobcovia 1/, 2/ boli plne úspešní v prvoinštančnom, odvolacom i dovolacom konaní, odvolací súd im podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 % .

60. O výške náhrady trov konania žalobcov 1/, 2/ rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP súd prvej inštancie.

61. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP):

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)
  - dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)
  - dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)
  - dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)
  - v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)
  - dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolateľ má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).